

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
PETER BORG COSTANZI**

Seduta ta' l-24 ta' April, 2006

Talba Numru. 216/2004

**Middle Sea Insurance Plc., kif surrogata fid-
drittijiet tal-assikurat taghha Andrew Gilford**

Vs

Charles Duca u Victor Camilleri

It-Tribunal

Ra l-Avviz tat-talba li bih is-socjeta' attrici talbu li l-konvenuti jigu kkundannati jhallsu s-somma ta' tlett mija u tmienja u ghoxrin lira Maltin u hdax-il centezmu (Lm328.11c) u dan kwantu ghal mitejn u tmienja u ghoxrin lira Maltin u hdax-il centezmu (Lm228.11c) danni sofferti mis-socjeta' assiguratrici attrici meta waqa' tavlun fuq vettura Skoda bin-numru ta' registrazzjoni BBE 137 proprjeta' ta' Andrew Gilford u assigurata *comprehensive* mas-socjeta' attrici u dan waqt li l-imsemmi tavlun kien

qed jintuza biex isiru xi xoghlijiet ta' restawr fil-knisja tas-Salvatur gewwa l-Kalkara fil-25 ta' Lulju, 2002.

Ra r-Risposta tal-konvenuti li biha wiegbu li l-incident in kwistjoni ma sehxx htija tal-konvenuti izda kien kaz ta' *force majeure*. Illi fit-tieni lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost l-*scaffolding* kien imwahhal kif support. Illi fit-tielet lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost il-konvenuti ma kienux responsabbli ghall-istess *scaffolding*.

Ra l-verbal tal-15 ta' Gunju, 2004 li bih il-konvenuti ddikjaraw li ma kienux qed jikkontestaw id-danni izda dwar dan jigi rilevat illi fil-faccata ta' quddiem ta' l-Avviz is-sorte huwa ndikat ghal tlett mija u tmienja u ghoxrin lira Maltin u hdax-il centezmu (Lm328.11c) izda fil-korp ta' l-Avviz fejn hemm indikat "X'Gara?" t-talba hija ghal mitejn u tmienja u ghoxrin lira Maltin u hdax-il centezmu (Lm228.11c). Mid-dokumenti esebiti a fol 15 tal-process huwa ndikat illi d-danni totali jammontaw ghal tlett mija u tmienja u ghoxrin lira Maltin u hdax-il centezmu (Lm328.11c).

Sema' x-xhieda ta' PS 1262 Spiridione Zammit, Andrew Gilford, Charles Duca, Victor Camilleri u ta' Joseph Farrugia.

Ikkunsidra

Illi mill-provi prodotti jirrizulta illi dakinhar ta' l-incident kien qed isir xoghol ta' restawr fuq il-koppla tal-kappella tas-Salvatur tal-Kalkara. Il-konvenut Duca kien wiehed mill-istudenti li kien qed jahdem fuq il-lant tax-xoghol mentri Victor Camilleri kien is-*supervisor*. Ix-xoghol kien ilu ghaddej tlett xhur. Il-vettura ta' l-attur kienet ipparkjata ezatt taht l-*scaffolding* fejn kien qed isir dan ix-xoghol ta' restawr u l-incident sehxx billi tavla ta' l-*scaffolding* taret ghal fuq il-karozza ta' l-attur u b'hekk gralha l-hsara mertu tal-kawza odjerna.

L-*scaffolding* kien tqiegħed minn Joseph Farrugia f'isem JMC Farrugia Limited fil-bidu tax-xoghol li mbagħad kellu jnehhi l-*scaffolding* meta x-xoghol ta' restawr tlesta. Bejn

Kopja Informali ta' Sentenza

il-bidu u t-tmiem ikunu l-konvenuti li jaggustaw l-*scaffolding* skond il-lant tax-xoghol.

Sabiex tigi determinata l-kwistjoni tar-responsabbilta' hemm diversi fatturi li ghandhom jigu ezaminati.

Fl-ewwel lok jekk l-*scaffolding* sarx skond l-arti u s-sengha u min kien responsabbli ghal tali *scaffolding* u fit-tieni lok, jekk kienx xieraq, opportun u legali li l-vettura ta' l-attur tkun ipparkjata fejn kienet.

Dwar fejn kienet ipparkjata l-karozza, l-attur jghid li kien ipparkjat f'*parking bay*, izda da parti tal-konvenuti huma jsostnu li din kienet ipparkjata fuq *double yellow line* u inoltre, fejn kienet ipparkjata l-vettura kien hemm evidenza ta' *scaffolding* u anki tabelli xierqa w opportuni dwar periklu u li l-post huwa *a hard hat area*.

Illi f'dan ir-rigward it-Tribunal huwa nklinat li jemmen il-verzjoni tal-konvenuti. Li fil-fatt kien hemm evidenza ta' *scaffolding* u li kien hemm tabelli xierqa dwar il-periklu. Dwar jekk kienx hemm *double yellow line* m'hemmx qbil bejn il-partijiet u l-unika xhud indipendenti huwa l-Pulizija, izda l-Pulizija ghalkemm ma kienx cert dwar dan qal, qisu bi process ta' eliminazzjoni, illi kieku kien hemm id-*double yellow line* kien johrog *charge* u f'dan il-kaz ma jirrizultax li hareg *charge*. Fuq il-provi kif migbura, t-Tribunal ma jistax jiddeciedi b'certu trankwillita' jekk kienx hemm *double yellow line*.

B'danakollu, minkejja li ma kienx hemm id-*double yellow line*, t-Tribunal huwa tal-fehma illi x-xoghlijiet kienu ilhom ghaddejnin, jigifieri dan ma kienx *scaffolding* li sar mil-lejl ghan-nhar izda kien ilu hemm certu zmien. It-Tribunal huwa wkoll konvint li kien hemm evidenza tal-potenzjal periklu li jaqa' xi oggett minn fuq l-*scaffolding* waqt li jkun qed isir ix-xoghol u ghalhekk min ipparkja l-vettura fejn ipparkja, ezatt taht l-*scaffolding* matul il-gurnata kien jaf li kien hemm certu possibbilta' li tista' taqa' xi haga fuq il-vettura.

Pero' fil-kaz odjern l-incident sehh fi zmien matul il-lejl u cjoe' waqt hin meta ma kienx qed isir xoghol u ghalhekk min jiparkja hemm ma kienx ikun daqstant allarmat li jista' jaqa' xi oggett fuq il-karozza. Certament kien ikun imprudenti da parti ta' l-attur li jiparkja l-vettura taht l-*iscaffolding* matul il-gurnata. Di fatti Victor Camilleri afferma li kieku nduna li kien hemm karozza pparkjata hemmhekk kien jitlob lill-persuna biex inehhiha minn hemmhekk.

It-Tribunal ma jistax jinjora l-fatt illi min jaghmel *scaffolding* huwa obligat li jaghmel dan b'mod *safe*, kemm ghal min qed jahdem fuqu u kif ukoll ghall-pubbliku. (L-*iscaffolding* sar mill-kumpanija fejn kien jahdem Farrugia u ma jidhirx li l-incident sar ghax l-*iscaffolding* sar hazin *ab inizio*). Tali obbligu mbaghad jghaddi fuq min ikun qed juza l-*iscaffolding* billi f'dan il-hin l-*iscaffolding* ikun qed jigi kustodit minnu.

Jirrizulta illi wara li kien ilu li beda x-xoghol it-tavli ta' l-*iscaffolding* ma kienux marbutin ma' l-*iscaffolding* u l-fatt li sehh l-incident in kwistjoni jfisser illi b'certu ammont ta' rih, dan seta' jtir kif fil-fatt tar. Fortunatament l-incident ma kienx aktar gravi ghax kieku kien ghaddej bniedem u ntlaqat b'dan l-*iscaffolding* il-konsegwenzi kienu jkunu ferm aghar.

Il-konvenut Charles Duca kien wiehed mill-istudenti li kien qed jahdem fuq il-lant tax-xoghol izda t-Tribunal ma jhossx li ghandu jsib xi responsabbilta' da parti tieghu. Xoghlu kien li jaghmel ix-xoghol ta' restawr. Ma kienx involut fl-*iscaffolding* u ghalhekk m'ghandu l-ebda responsabbilta' ghall-incident in kwistjoni.

Ghar-rigward ta' Victor Camilleri pero', jirrizulta li huwa kien responsabbli ghas-supervizjoni kompriz l-*iscaffolding* u fi kliemu:

“Wahda mill-affarijiet li nara biex ma jsirux incidenti li l-affarijiet inhalluhom f'posthom u kif suppost u qabel ma nitilqu niccekkjaw fil-fatt li kollox ikun f'postu, fis-sens li

ddahhal l-ghodda, tara jekk hemmx xi haga li tista' tkun ta' periklu.”

Illi ghalhekk it-Tribunal huwa tal-fehma, illi Camilleri fil-pozizzjoni tieghu kellu jaccerta ruhu li kollox kien marbut sew u galadarba taret tavla minn fuq l-*scaffolding* ghal fuq il-vettura ta' l-attur, u galadarba Camilleri ma ta l-ebda gustifikazzjoni jew skuzanti ghaliex taret din it-tavla, huwa ghandu jerfa' parti mir-responsabbilta'. It-Tribunal ma jhossx li dan huwa lok ta' *casus* billi f'cirkostanzi simili wiehed irid jahseb ghall-elementi.

Mill-premess it-Tribunal huwa tal-fehma li Camilleri ghandu jerfa' l-piz tar-responsabbilta' ta' l-incident.

Id-danni, kif fuq intqal, gew ikkwantifikati ghal tlett mija u tmienja u ghoxrin lira Maltin u hdax-il centezmu (Lm328.11c) u jinsabu debitament ippruvati.

Ghal dawn il-motivi t-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jiddikjara illi l-konvenut Camilleri huwa unikament responsabbli ghall-incident in kwistjoni. Il-konvenut Duca ghandu jigi mehlus mir-responsabbilta' ta' l-incident u ghalhekk fil-konfront tieghu t-talba attrici qeghda tigi michuda. Konsegwentement it-Tribunal jikkundanna lill-konvenut Victor Camilleri sabiex ihallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' tlett mija u tmienja u ghoxrin lira Maltin u hdax-il centezmu (Lm328.11c) bl-interessi kif mitluba. L-ispejjez fir-rigward ta' Charles Duca jithallsu mis-socjeta' attrici. L-ispejjez l-ohra tal-kawza jkunu a karigu tal-konvenut Camilleri.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----